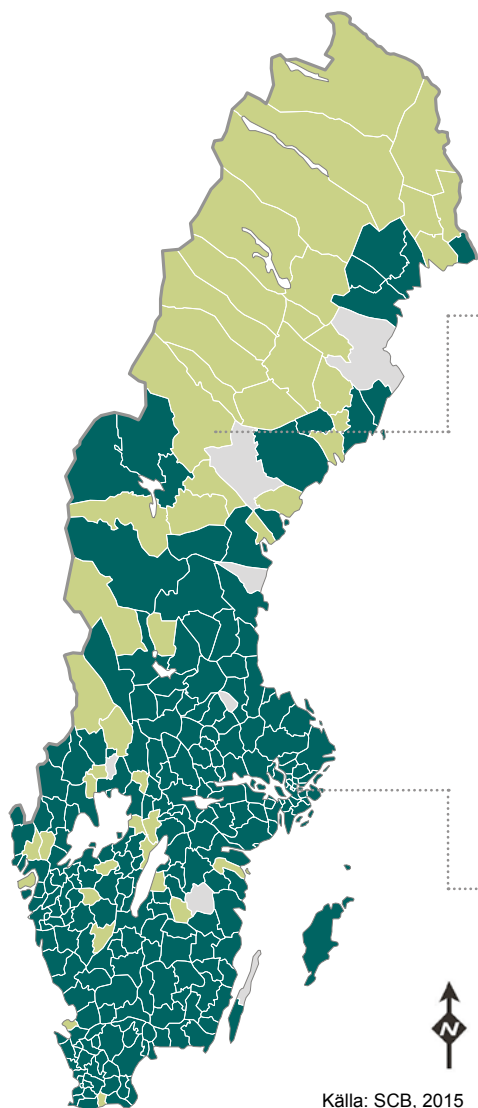

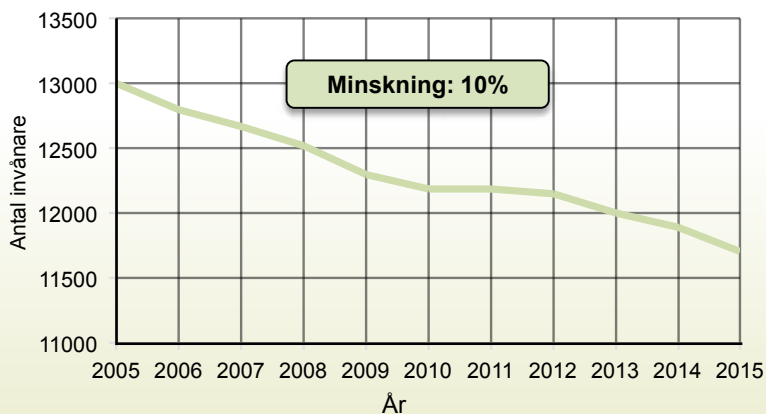

För 200 år sedan bodde nästan hela Sveriges befolkning på landsbygden. Nu är det tvärt om. Idag bor 87% i tätorter och antalet invånare minskar i många kommuner på landsbygden. Befolkningsförändringar kan bero på hur många som föds, dör eller flyttar.

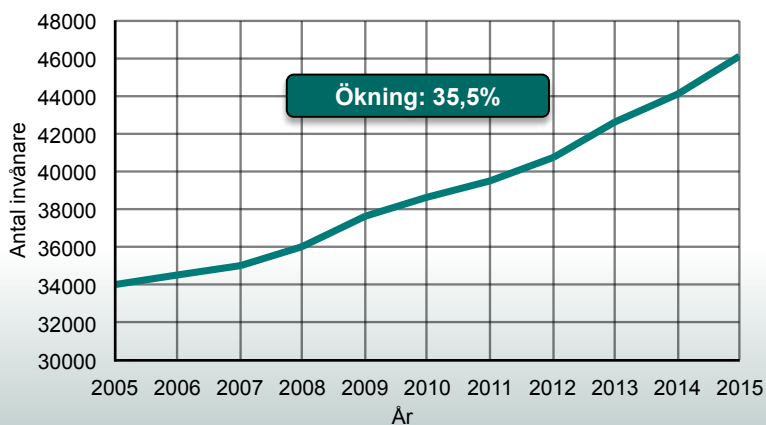
Sveriges befolkning, kommunnivå

- Befolkningsökning
- Ingen förändring
- Befolkningsminskning

STRÖMSUNDS KOMMUN

Källa: SCB, 2015

SUNDBYBERGS KOMMUN

Källa: SCB, 2015

10

Resonera om två utmaningar som kan uppstå i kommuner där befolkningen ökar.

Uppgift 10

Formulering av uppgiften

Resonera om två utmaningar som kan uppstå i kommuner där befolkningen ökar.

Uppgiften bedöms utifrån följande del av kunskapskraven

Eleven har **grundläggande/goda kunskaper** om samspelet mellan människa, samhälle och natur, och visar det genom att föra **enkla och till viss del/utvecklade och relativt väl** underbyggda resonemang om orsaker till och konsekvenser av befolkningsfördelning, migration, klimat, vegetation och klimatförändringar i olika delar av världen.

Bedömningsaspekter och progression

Läraren ska bedöma i vilken utsträckning elevsvaret

- innehåller relevanta konsekvenser som kan uppstå i kommuner där befolkningen ökar.
- innehåller orsakssamband/orsakssamband som förtydligas genom att flera faktorer relateras till varandra på ett meningsfullt sätt eller att eleven använder ett relevant exempel.

Belägg för nivå E	Belägg för nivå C
Eleven tar upp två relevanta konsekvenser.	Eleven tar upp två relevanta konsekvenser.
Elevens resonemang innehåller ett orsakssamband .	Elevens resonemang innehåller ett orsakssamband som förtydligas genom att flera faktorer relateras till varandra på ett meningsfullt sätt eller att eleven använder ett relevant exempel.
Exempel på ett orsakssamband: <i>Nya bostäder behöver byggas i kommunen och då kanske man behöver hugga ned fin skog.</i> (a → b)	Exempel på ett orsakssamband som förtydligas: <i>När befolkningen ökar i kommuner kan grönområden behöva användas till bostäder. Djur och växtarter kan inte längre leva där, vilket leder till minskad biologisk mångfald och kanske sämre friluftsliv.</i> (a → b → c)

Relevanta utmaningar kan exempelvis handla om

- Det kan behöva byggas ut och investeras i bostäder, skola, sjukvård, vatten/avlopp, elförsörjning och annan infrastruktur.
- Det kan behövs ny och/eller mer effektiv kollektivtrafik, t.ex. tunnelbana, tåg, vägförbindelser och busslinjer.

- Grönområden kan komma att exploateras för att ge utrymme för exempelvis nya bostäder, företag, vägar och industri. Biologisk mångfald kan påverkas negativt.
- Det kan uppstå utmaningar med att rekrytera kvalificerad personal inom olika samhällssektorer (exempelvis skola, sjukvård, byggsektorn).
- Tätbefolkade områden kan skapa psykosociala problem som stress. Ökat buller kan exempelvis ge sömnsvårigheter.
- Ökade luftföroreningar kan leda till sämre hälsa (exempelvis astma). Andra sjukdomar (exempelvis influensa/vinterkräksjuka) kan eventuellt få ett snabbare spridningsförlopp.
- Det kan uppstå utmaningar som relaterar till mottagande (exempelvis bostäder) och etablering (exempelvis arbete/utbildning) om befolkningsökningen sker på kort tid, som vid flyktingströmmar.
- Det kan vara en utmaning att få till stånd en fungerande integration och social hållbarhet, exempelvis boendesegregation.

Vanliga orsaker till att elevsvar inte ger belägg för nivå E

Att elevens resonemang inte förtydligar vad som är själva utmaningen. Skolan får problem i kommunen.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå E

Skolorna blir högre belastade, vilket innebär att kommunen måste anställa fler lärare och andra personer. Detta är svårt och är därför en utmaning för kommunen. En annan utmaning kan vara att kommunerna utsätts för bostadsbrist, dvs att det inte finns tillräckligt många bostäder för folk att bo i.

Bedömningskommentar till exemplet

Eleven tar upp två relevanta utmaningar (brist på personal, brist på bostäder). Elevens resonemang innehåller ett orsakssamband (skolor blir högre belastade → svårt att anställa fler lärare och andra personer).

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå C

När befolkningen ökar i snabb takt kan det bli bostadsbrist och jobbrist. När många flyttar till en stad kommer det bli bostadsbrist eftersom det troligen inte kommer stå tomta hus att vänta. Det leder till att konkurrensen på bostadsmarknaden ökar och priserna blir högre vilket kan skapa utanförskap för familjer/personer med låg inkomst. Ökad befolkning leder också på kort sikt till jobbrist eftersom kommunen eller arbetsgivarna i kommunen inte har tillräckligt många tjänster lediga. Arbetslöshet kostar mycket pengar för kommunen och kanske måste skatterna höjas. På lång sikt borde det kunna lösas sig eftersom fler människor betyder fler jobb.

Bedömningskommentar till exemplet

Eleven tar upp två relevanta utmaningar (bostadsbrist, brist på jobb). Elevens resonemang innehåller ett orsakssamband som förtydligas, exempelvis (bostadsbrist → ökad konkurrens på bostadsmarknaden → högre priser → utanförskap för låginkomsttagare).